

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ (ОРКЕСТР)

для студентів

спеціальності

014 Середня освіта

освітньо-професійної програми

Музичне мистецтво

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307966	
Програма № <u>3404/25</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
 (підпис)	 (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 20 <u>25</u> р.	

Київ-2025

Розробник:

Шпирка Олександр Дмитрович, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Шпирка Олександр Дмитрович, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «20» січня 2025 р. № 1

Голова циклової комісії Романова Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » 2025 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

О. Головчанська Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Ок Оксана КАЛАШНИК

на 20__/20__ н.р. (_____), « » _____ 20__ р., протокол
№

на 20__/20__ н.р. (_____), « » _____ 20__ р., протокол
№

на 20__/20__ н.р. (_____), « » _____ 20__ р., протокол
№

на 20__/20__ н.р. (_____), « » _____ 20__ р., протокол
№

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 / 90
Курс	3
Семестр	6
Кількість змістовних модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу : формування у студентів високого рівня виконавської майстерності, ансамблевої культури та художньої інтерпретації музичних творів через оволодіння технікою спільного оркестрового виконання; формування професійної компетентності фахівця, спроможного розв'язувати актуальні проблеми музично-естетичного виховання.

Основні завдання курсу:

Розвиток ансамблевої майстерності:

- Навчання студентів узгодженого виконання музичних творів у складі ансамблю чи оркестру.
- Формування вміння слухати й адаптуватися власним виконанням до інших виконавців для досягнення гармонійного звучання.

Опрацювання технічних і художніх навичок:

- Удосконалення техніки гри на інструменті в умовах ансамблевого виконання.
- Робота над музичною виразністю, динамікою, фразуванням і стилістикою.

Розширення репертуару:

- Ознайомлення з різноманітними жанрами та стилями музики (класична, сучасна, народна).
- Виконання музичних творів різноманітних жанрів та стилів різного рівня складності, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Формування колективних навичок:

- Розвиток відповідальності, дисципліни та взаємодії в рамках оркестрового колективу.
- Формування навичок підпорядкування диригенту , таких як вказівки щодо ритму, темпу, динаміки та інших характеристик виконання.

Підготовка до публічних виступів:

- Організація та проведення концертів, відкритих занять та інших мистецьких заходів
- Виховання сценічної витримки та впевненості під час виступів.

Естетичне та професійне виховання:

- Розвиток художнього смаку, любові до музичного мистецтва.

- Формування професійних якостей, для успішної роботи у сфері музики.

Завдання спрямовані на всебічний розвиток майбутніх вчителів музичного мистецтва, музичних керівників в процесі підготовки їх до професійної діяльності.

Дисципліна «Інструментальний ансамбль (оркестр)» як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності спеціальності		
ЗК5	Здатність до міжособистісної взаємодії.	1-4 (мод.1) 1-4 (мод.2) 1-4(мод.3)
Фахові компетентності спеціальності		
СК2	Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.	2,4(мод.1), 2,3,4, (мод.2) 1-4(мод.3)
СК10	Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.	1-4(мод.1), 1-4(мод.2), 1-4(мод.3)
СК16	Спроможність інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (самооцінку, самоконтроль, саморегуляцію).	1-4(мод.1), 1-4(мод.2) 2-4(мод.3)
СК17	Здатність застосовувати виконавські (інструментальні, вокальні, хорові) вміння та навички у навчальній, педагогічній та концертновиконавській діяльності.	2-4(мод.1), 1-4(мод.2) 1-4(мод.3)
СК18	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	1-4(мод.1), 2-4(мод.2) 1-4(мод.3)
СК19	Спроможність професійно взаємодіяти з учасниками культурнопросвітницької діяльності; здатність до налагодження та підтримування творчих зв'язків з іншими освітніми закладами, творчими колективами.	1-4 (мод.1) 1-4 (мод.2) 1-4(мод.3)
Предметні компетентності		
	Навички підпорядкування диригенту, точного виконання його вказівок щодо основних засобів музичної виразності.	1-4,(мод.2) 1-4(мод.3)

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами (ОПП, РН 2);
- Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання (ОПП, РН 8);
- Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії (ОПП, РН 13);
- Забезпечити досягнення результатів в інтегруванні складних професійних умінь гри на музичних інструментах, у співі, диригуванні, музичному сприйманні, запам'ятовуванні та інтерпретації музичних творів (ОПП, РН 16);
- Демонструвати виконавські (інструментальні, вокальні, хорові) вміння та навички у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності (ОПП, РН 17);
- Організувати різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності; популяризувати музичне мистецтво (ОПП, РН 18);
- Здійснювати взаємодію з учасниками культурно-просвітницької діяльності; здатність налагоджувати та підтримувати творчі зв'язки з іншими освітніми закладами, творчими колективами (ОПП, РН 19);
- володіти такими якостями як креативність, емоційний інтелект, гнучкість, демонструвати здатність до критичного мислення;
- мати постійну потребу в удосконаленні професійної компетентності, педагогічної та виконавської майстерності.

4. Структура навчальної дисципліни

III курс

<i>Назви змістових модулів і тем</i>		К-ть годин разом	Лекції	Практичні заняття	МК	Самостійна робота
Модуль 1 Основи ансамблевого та оркестрового виконання.						
1	Види оркестрів та їх особливості: від симфонічного до рок- оркестру в сучасній формації	2	2	-	-	-
2	Виконавська техніка. Початкові навички гри на оркестрових інструментах. Основні прийоми звуковидобування	5		2	-	3
3	Опанування технічних, штрихових та артикуляційних складнощів при виконанні оркестрових партій	4	-	2	-	2
4	Робота над читанням з аркушу оркестрових партій.	4	-	2	-	2
5	Робота над різножанровими оркестровими мініатюрами (п'єси: вальси, польки, марші).	13	-	6		7
	Модульний контроль	2	-		2	
За I модуль		30	2	12	2	14
Модуль 2.						
Формування навичок ансамблевого музикування: робота з оркестровими групами змішаного складу						
1	Аплікатура як засіб музичної та технічної виразності в програмних творах	4	-	2	-	2
2	Формування навичок роботи над штрихами, динамікою і якістю звуку, виразністю звучання	4	-	2	-	2
3	Робота над інтонацією, над єдиним баченням, щодо трактування музичного образу творів, які вивчаються.	9	-	4	-	5
4	Удосконалення виконавських навичок у процесі вивчення пес танцювального жанру.	11	-	6		5
	Модульний контроль	2	-		2	-
За II модуль		30	-	14	2	14

Назви змістових модулів і тем		К-ть годин разом	Лекції	Практичні заняття	МК	Самостійна робота
III курс						
Модуль 3						
Робота над репертуаром						
1	Індивідуальна та групова робота над партіями: -аналіз нотного тексту та його інтерпретація; -робота над технічно складними місцями у партіях.	4	-	2		2
2	Ознайомлення з виконавським репертуаром (різножанрові музичні твори різних епох і стилів: барокова, класична, романтична, сучасна музика, народна музика).	7	-	4		3
3	Робота з диригентом: -основи диригентської жестикуляції; -виконання різножанрових музичних творів різних епох і стилів за темпоритмічними та динамічними вказівками диригента.	4	-	2		2
4	Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються.	13	-	6		7
	Модульний контроль	2	-		2	
	За III модуль	30	2	14	2	14
	За навчальним планом:	90	2	40	6	42

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I (6 семестр)

Основи ансамблевого та оркестрового виконання.

Тема 1. Види оркестрів та їх особливості: від симфонічного до рок-оркестру в сучасній формації

- Симфонічний оркестр: його структура, інструментальні групи (струнні, дерев'яні духові, мідні духові, ударні), роль диригента та основні особливості виконання класичних симфонічних творів.
- Камерний оркестр: різниця між камерним та симфонічним оркестром, менша кількість музикантів, інші принципи взаємодії між учасниками, особливості репертуару.
- Естрадний оркестр: специфіка цього типу оркестру, його роль у культурному житті міста, основні напрями виконання.
- Духовий оркестр: особливості складу оркестру, що складається здебільшого з духових інструментів, роль у маршах, церковних та святкових подіях.
- Рок-оркестр та сучасні формації: як оркестри адаптуються до сучасних музичних стилів, роль електронних інструментів, змішані склади.
- Інші види оркестрів: наприклад, дитячі, молодіжні оркестри або етнічні оркестри (для виконання фольклорної музики).

Виконавська техніка:

- ознайомлення з існуючими видами оркестрів, історією створення інструментів;
- посадка, закріплення положення інструмента, постановка рук;
- оволодіння прийомами звуковидобування (на окремих інструментах);
- гра мажорних гам у дві октави штрихами легато, нон легато, арпеджіо, акорди;
- роз'яснення функцій та ролі окремих інструментальних груп у колективному музикуванні;

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,3,4]

Додаткові: [1,3].

Тема 2. Початкові навички гри на оркестрових інструментах. Основні прийоми звуковидобування. Робота в оркестрових групах:

- група гітар;
- група скрипок;
- клавішні;
- духові;
- група баянів;
- група басових інструментів;
- група ударних інструментів;
- група бандур.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,2,4]

Додаткові: [1].

Тема 3. Опанування технічних, штрихових та артикуляційних складнощів при виконанні оркестрових партій. Вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясувати виражальний зміст музичного твору.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,2]

Додаткові: [1,3].

Тема 4. Робота над інтонацією, над єдиним баченням щодо трактування музичного образу творів, які вивчаються.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,2,3]

Додаткові: [1,3].

Тема 5. Вивчення різножанрових оркестрових мініатюр (п'єс: вальсів, польок, маршів).

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,4]

Додаткові: [1,2,4].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (6 семестр)

Формування навичок ансамблевого музикування: робота з оркестровими групами змішаного складу

Тема 1. Формування навичок ансамблевого музикування в окремих оркестрових групах. Аплікатура, як засіб музичної та технічної виразності в програмних творах.

Аплікатура як засіб музичної та технічної виразності розглядає важливість розвитку ансамблевих навичок у різних оркестрових групах для досягнення єдиного музичного звучання. Особлива увага приділяється вивченню аплікатури як одного з основних елементів техніки гри, що допомагає музикантам досягати виразності та точності виконання у програмних творах. У рамках цієї теми аналізуються методи удосконалення технічної майстерності за допомогою аплікатури, яка є важливим інструментом для вираження емоційного змісту музики та забезпечення синхронізації в ансамблі.

Рекомендовані джерела:

Основні: [2,3]

Додаткові: [3,4,6].

Тема 2. Формування навичок роботи над штрихами, динамікою і якістю звуку, виразністю звучання

Формування навичок роботи над штрихами, динамікою і якістю звуку, виразністю звучання фокусується на розвитку технічних і артистичних аспектів гри, які визначають загальну виразність музики. Основна увага приділяється правильній роботі над різними музичними штрихами (легато, стаккато, акцентами), які забезпечують необхідну текстуру та колорит виконання.

Важливим є також освоєння динамічних змін, що дозволяють відтворити емоційну гаму твору. Крім того, значення має робота над якістю звуку, що включає управління інтенсивністю, тембром і кольором звучання інструменту. Разом ці елементи допомагають музиканту створити яскраву, емоційно насичену інтерпретацію твору.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,2,4]

Додаткові: [1,3,6].

Тема 3. Робота над інтонацією, над єдиним баченням, щодо трактування музичного образу творів, які вивчаються.

Інтонація як основа для створення музичної виразності та емоційної глибини виконання. Правильне інтонування є критичним для збереження музичної цілісності, особливо в ансамблевому музикуванні. Крім того, важливим аспектом є вироблення єдиного трактування музичного образу, яке дозволяє музикантам, незалежно від інструментальної групи, поділитися спільним баченням твору. Це включає розуміння характеру музики, її темпового і динамічного руху, а також вираження емоцій через звукову палітру. Злагоджена робота над цими аспектами сприяє створенню цілісної та яскравої інтерпретації твору.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,2,4]

Додаткові: [2,3,5].

Тема 4. Вдосконалення виконавських навичок у процесі вивчення п'єс танцювального характеру

Вдосконалення виконавських навичок у процесі вивчення п'єс танцювального характеру фокусується на розвитку технічних і артистичних умінь через виконання музики, що має ритмічну і структурну схожість з танцями.

Танцювальні п'єси часто характеризуються чіткими ритмічними структурами, живим темпом і виразними динамічними контрастами, що вимагає від виконавця точності і рухливості. Вивчення таких творів допомагає розвивати відчуття ритму, координацію, а також здатність до швидких та чітких змін у техніці гри. Крім того, танцювальні п'єси вимагають від музиканта високої емоційної виразності, оскільки кожен стиль танцю має свій характер і настрій. Цей процес дозволяє удосконалити загальну технічну майстерність та допомагає музиканту краще виражати стиль і емоції твору.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,3,4]

Додаткові: [1,4].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III (6 семестр)

Робота над репертуаром

Тема 1. Індивідуальна та групова робота над партіями:

-Аналіз нотного тексту та його інтерпретація

-Відпрацювання технічно складних місць у партіях.

Аналіз нотного тексту та його інтерпретація – це перший етап роботи, де музиканти повинні уважно вивчити партію, звертаючи увагу на ключові музичні елементи, такі як ритм, динаміка, інтонація, темп і виразні позначення. Важливо розуміти стиль та емоційний зміст твору, щоб правильно інтерпретувати його у виконанні. На цьому етапі можуть використовуватися як індивідуальні, так і групові методи роботи, зокрема обговорення та аналіз музичного матеріалу з диригентом чи колегами по ансамблю.

Відпрацювання технічно складних місць у партіях – це процес детального опрацювання частин музики, що вимагають високої технічної майстерності. Це може включати швидкі переходи, складні ритмічні чи інтонаційні моменти, а також технічні прийоми, що потребують додаткових зусиль. Важливим є індивідуальний підхід до кожного музиканта, але також необхідно враховувати взаємодію з іншими учасниками ансамблю, щоб забезпечити злагодженість і точність у виконанні.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,3]

Додаткові: [2,6].

Тема 2. Ознайомлення з репертуаром різних епох і стилів:

-Барокова, класична, романтична, сучасна музика.

-Виконання творів різних жанрів (симфонії, увертюри, сюїти, камерна музика, обробки народних мелодій).

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,3,4]

Додаткові: [2,4].

Тема 3. Робота з диригентом:

-Основи диригентської жестикуляції.

-Виконання за темпоритмічними та динамічними вказівками диригента.

Основи диригентської жестикуляції – це базові принципи жестів, які використовує диригент для керування виконанням. Жестикуляція диригента є мовою, яка передає інформацію про темп, ритм, динаміку, артикуляцію, а також нюанси інтерпретації твору. Правильне розуміння жестів диригента допомагає музикантам зберігати злагодженість та синхронізацію, а також виразити задум диригента щодо музичного твору. Зокрема, важливими є елементи, як положення рук, рухи кистями та пальцями, а також зоровий контакт, який створює додаткову комунікацію під час виконання.

Рекомендовані джерела:

Основні: [3,4]

Додаткові: [2,6].

Тема 4. Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються.

Робота над втіленням художнього задуму твору, вивчаючи його емоційний зміст і стиль. Окрему увагу приділимо інтерпретації музики, роботі над динамікою, темпом та виразністю, щоб досягти точного відтворення авторської ідеї і створити емоційно насичене виконання.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1,4]

Додаткові: [3,4].

6. Контроль навчальних досягнень

Форми контролю та критерії оцінювання

Контроль навчальних досягнень студентів відбувається у формі поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснює оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та його самостійну роботу. Оцінювання відображає наступні характеристики:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінювання систематичності в підготовці до занять;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного заняття;
- оцінювання процесу та результату опанування студентом проблемних завдань;
- оцінка самостійної підготовки студента до заняття;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- поточне оцінювання готовності студента до контрольних заходів з урахуванням здатності до самоаналізу, самооцінки та самоконтролю.

Підсумковий контроль здійснюється у вигляді виконання програми на контрольному занятті, в окремих випадках виступ у загальному концерті або на конкурсі теж може бути зарахований як підсумковий контроль. Основним критерієм оцінювання виступу студента є вірне відтворення авторського тексту, художня та емоційна виразність, володіння технічними навичками гри на музичному інструменті. При цьому слід враховувати присутність виконавської культури студента, рівень його музичного мислення, динаміку його особистих досягнень на шляху просування до виконавської майстерності.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій		1	1				
Відвідування семінарів							
Відвідування практичних	1	6	6	7	7	7	7
Робота на семінарському занятті							
Робота на практичному занятті	10	6	60	7	70	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			112		122		122
Максимальна кількість балів		356					
Розрахунок коефіцієнта		3,56					

6.2 Критерії оцінювання виконання практичних завдань на занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується-недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.3 Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів (підсумковий контроль)

<i>Бали</i>	<i>Оцінка</i>	<i>Визначення</i>
23-25	Відмінно	Довершене художнє виконання творів без порушень авторського тексту.
21-22	Дуже добре	Художньо-переконлива інтерпретація творів вище середнього рівня досконалості з незначними помилками; стилістично правильне виконання з незначними порушеннями авторського тексту.
19-20	Добре	Програма опанована, виконана з невеликою кількістю змістовних помилок, що забезпечило прояв необхідної компетентності; незначні стилістичні похибки з деякими порушеннями авторського тексту.
17-18	Задовільно	Програма виконана, але зі значною кількістю технічних та змістовних недоліків, що знижують рівень компетентності до середнього. Технічно недосконале, невпевнене виконання всіх творів програми.
15-16	Достатньо	Виступ задовольняє мінімальні вимоги до академічного виконання музичних творів на низькому рівні компетентності. Цілісне виконання всієї програми з допущенням текстових, інтонаційних, темпових та інших недоліків.
1-14	Незадовільно	Відсутність цілісного виконання програми; виконання музичних творів зі значними художньо - технічними недоліками, що не задовольняє мінімальних вимог до необхідного рівня компетентності.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю. Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і оголошуються на останньому практичному, заліковому занятті.

Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни:

1. Виконання 3- х музичних творів, що передбачені програмними вимогами з даного курсу навчальної дисципліни у складі окремої оркестрової групи, оркестрового колективу в цілому.

2. Індивідуальне виконання музичних творів, що передбачені програмними вимогами з даного курсу навчальної дисципліни.
3. Читання нот з аркуша.
4. Вміння компетентно охарактеризувати музичний матеріал, що виконується: визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

6.5 ШКАЛА ВІДПОВІДНОСТІ ОЦІНОК

Оцінка за 100-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Значення оцінки
90-100	A	Відмінно. Високий рівень володіння інструментально-виконавськими компетентностями у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності, володіння методикою гри в оркестрі, роботи над творами класичного і дитячого репертуару.
82-89	B	Дуже добре. Достатній рівень володіння інструментально-виконавськими компетентностями. Готовність до концертно-виконавської діяльності.
75-81	C	Добре. Достатній рівень виконавських компетентностей, здатність застосовувати навички читання з листа, підбору на слух, імпровізації в професійній діяльності.
69-74	D	Задовільно. Середній рівень володіння інструментально-виконавськими компетентностями, методикою оркестрової гри. Посередні навички читання з листа, підбору на слух, інтерпретації музичних творів.
60-68	E	Достатньо. Низький рівень виконавських компетентностей. Технічно недосконале виконання музичних творів. Непереконлива образно-емоційна інтерпретація.
35-59	FX	Незадовільно. Недостатній рівень володіння інструментально-виконавськими компетентностями, навичками читання нот з листа, інтерпретації музичних творів.
1-34	F	Незадовільно. Недостатній рівень виконавських компетентностей. Відсутність навичок гри в оркестрі та концертно-виконавської діяльності.

6.6 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

III курс

Змістовий модуль I (6-й семестр)

Основи ансамблевого та оркестрового виконання

1.1. Закріпити правила посадки, постановки інструментів оркестру. Продемонструвати правильну посадку, постановку інструменту та поставу рук (3 год.)

1.2. Обрати оркестрову партію з різними типами штрихів (легато, стаккато, акценти, маркато тощо) і виконати їх, акцентуючи увагу на правильній артикуляції. (2 год.)

1.3 Виконати спеціальні вправи для покращення навичок читання з аркушу, зокрема: виконати прості оркестрові партії без попереднього розучування, з акцентом на правильність ритму та динаміки. (2 год.)

1.4. Вивчити та опрацювати складні технічні місця оркестрової партії в програмних творах. (7 год.)

Змістовий модуль II (6-й семестр)

Формування навичок ансамблевого музикування: робота з оркестровими групами змішаного складу

2.1. Вибрати програмний твір із запропонованого переліку, адаптований для конкретного інструмента (фортепіано, струнний інструмент, духові інструменти), попрацювати над специфічними аплікатурними моментами, враховуючи інструментальні можливості. (2 год.)

2.2. Обрати оркестрову партію та проаналізувати її на наявність технічних складнощів (складні ритмічні малюнки, швидкі пасажі, зміни темпів тощо). Виокремити найбільш складні моменти і підготувати їх до виконання. (2 год.)

2.3. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. (3 год.)

2.4. Визначити роль своїх оркестрових партій в загальній оркестровій фактурі. (5 год.)

Змістовий модуль III (6-й семестр)

Робота над репертуаром

3.1 Індивідуальна та групова робота над партіями:

- аналіз нотного тексту та його інтерпретація;
- відпрацювання технічно складних місць у партіях. (2 год.)

3.2 Ознайомлення з репертуаром різних епох і стилів:

- Барокова, класична, романтична, сучасна музика.
- Ознайомлення з виконавським репертуаром (різножанрові музичні твори різних епох і стилів: барокова, класична, романтична, сучасна музика, народна музика).

Обрати кілька творів різних жанрів (наприклад, соната, концерт, симфонія, камерна музика, фольк-музика, джаз тощо) і проаналізувати їх жанрові особливості, структуру, темпоритм, виразні засоби та технічні вимоги. (3 год.)

3.3 Робота з диригентом:

- Основи диригентської жестикуляції.
 - Виконання за темпоритмічними та динамічними вказівками диригента.
- Ознайомитися з основними типами темпоритмічних вказівок/жестів диригента (наприклад, **allegro**, **andante**, **adagio**, **ritardando**, **accelerando**). Проаналізувати їх значення в контексті різних стилів музики та розглянути приклади в музиці. (2 год.)

3.4 Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються. (7 год.)

6.7 Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- Своєчасність виконання навчальних завдань
- Повний обсяг їх виконання
- Якість виконання навчальних завдань
- Творчий підхід у виконанні завдань
- Ініціативність у навчальній діяльності

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5 балів.

7. Навчально- методична картка дисципліни
«Інструментальний ансамбль (оркестр)» III курс (VI семестр)

**Всього годин – 90: практичні - 42 год, модульний контроль –6 год.,
самостійна робота – 42 год.**

Модулі		Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3			
Назва модуля		Основи ансамблево та оркестрового виконання				Формування навичок ансамблевого музикування: робота з оркестровими групами змішаного складу				Робота над репертуаром			
К-ть годин	2	4	2	2	6	2	2	4	6	2	4	2	6
Лекції	Види оркестрів та їх особливості: від симфонічного до рок-оркестру в сучасній формації												
Теми практичних занять		Виконавська техніка. Початкові навички гри на оркестрових інструментах.	Опанування технічних, штрихових та артикуляційних складнощів при виконанні	Робота над читанням з аркушу оркестрових партій.	Робота над різножанровими оркестровими мініатюрами (песні: вальси, польки, марші)	Аплікатура як засіб музичної та технічної виразності в програмних творах	Формування навичок роботи над штрихами, динамікою і якістю звуку, виразністю	Робота над інтонацією, над єдиним баченням, щодо трактування музичного	Вдосконалення виконавських навичок у процесі вивчення п'єс танцювального жанру	Індивідуальна та групова робота над партіями: Аналіз нотного тексту та його	Ознайомлення з репертуаром різних епох і стилів: -Барокова, класична, романтична,	Робота з диригентом: -Основи диригентської жестикуляції.	Робота над втіленням художніх задумів у творах, що вивчаються
Самостійна робота		14				14				14			
Вид поточного контролю		МК (2 год.)				МК (2 год.)				МК (2 год.)			
Підсумковий контроль		Залік											

8. РЕКОМЕНДОВАНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

III курс

Оригінальні твори для оркестру:

1. Адамцевич Є. Запорізький марш.
2. Тамарін Й. Попурі «Мультлото».
3. Шишов І. «Урочиста прелюдія».

Обробки народних пісень:

1. Шамо І. «Жартівлива».
2. Дремлюга М. «Дума».
3. Кравцов Т. Сім українських народних пісень

Супроводи до вокальних творів:

1. Гулак-Артемівський С. Романс Оксани з опери «Запорожець за Дунаєм»
2. Музика Глибокого Ф., слова Шевченка Т. «Думи мої».
3. Музика Келіної Н., слова Сковороди Г. «Оленица и кабан».
4. Музика і слова Май Н. «Мамина сорочка».
5. Музика Стецюна М., слова Петренка В. «Земле, моя земле».
6. Українська народна пісня «Гей, соколи».
7. Українська народна пісня «Місяць на небі».
8. Шульман М. Обробка української народної пісні «Стоїть гора високая».

Переклади та транскрипції світових музичних творів:

1. Біберган В. Арія.
2. Білаш О. «Гуцульська писанка».
3. Скорик М. Мелодія з к/ф «Високий перевал».
4. К. Бадельт Музика до кінофільму «Пірати Карибського моря»
5. К. Джеймс Palladio

Обробки народних пісень:

1. Михайличенко Г. «Веснянка».
2. Укр. нар. пісня «Чорнії брови, карії очі». Оркестрування І. Мариніна.

Супроводи до вокальних творів:

1. Кажинський В. Обробка української народної пісні «Гандзя».
2. Музика Зуєва О., слова Крищенко В. «Материнська доля».
3. Музика Чухрая В., слова Драгомирецького М. «Село у долині».
4. Ященко Л. Обробка української народної пісні «Глибока кирниця».

Переклади та транскрипції світових музичних творів:

1. П'яцолла А. Лібертанго Оркестрування І. Мариніна.
2. П'яцолла А. Медітанго. Оркестрування І. Мариніна.
3. Скорик М. Мелодія. Оркестрування І. Мариніна.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література основна

1. Кравченко А. І. К 772 Камерно-інструментальне мистецтво України кінця ХХ– початку ХХІ століть (семіологічний аналіз) : монографія. Київ : НАКККіМ, 2020. 300 с.
2. Охманюк В. Оркестровий клас: навчально-методичний посібник. Ч.1. Херсон: ОЛДПЛЮС, 2021. 182 с.
3. Ракочі В. О. Оркестр у музичному просторі Європи ХVІІ-ХХІ століть. Витоки. Трансформації. Концепції: монографія. Київ: КМAM 115 імені Р.М.Глієра. Ніжин. Чернігівської обл.: ПП Лисенко М. М., 2020. 352 с.
4. Стукаленко З. М. Народний оркестр як чинник професійного зростання майбутнього педагога-музиканта. – Народознавчі зошити Т. 1. № 145 Інститут народознавства НАН України, Львів, 2019. – С. 99–102.

Література додаткова

1. Бец О. Інструментальні ансамблі: навч.-реперт. посіб. / Олексій Бец. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2017. – 88 с.
2. Власов В., Олійник О. Народно-інструментальне оркестрове мистецтво // Академічне мистецтво оркестрів народних інструментів і капел бандуристів спеціальних музичних вузів України: Тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 02.12.2018). – К.: НМАУ ім. П. Чайковського, 2015. – С. 42-49.
3. Дорофєєва В. Ю. Теоретичні аспекти сучасної української музики: монографія / В. Ю. Дорофєєва; МОН України [та ін.]. – Київ: Ліра-К, 2017. – 188 с
4. Іваниш А.А. Аранжування та перекладання для капели бандуристів: навч. практикум для студентів вищ. навч. мистецьких закл. / А.А. Іваниш. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. – Вип. 1. – 164 с.: дод.
5. Пасічняк Л.М. Традиційне ансамблеве народно-інструментальне мистецтво Прикарпаття в контексті сучасної культури // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики. Когнітивне музикознавство: зб. наук. статей ХНУМ ім. І.П. Котляревського [відп. секретар – доктор мистецтвознавства, проф. Л.В.Шаповалова]. Харків: ХНУМ ім. І.П. Котляревського, 2017. Вип. 46. 414 с. С. 366-381.
6. Стукаленко З. М. Основи техніки оркестрового диригування майбутнього вчителя музичного мистецтва. Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2017. – С. 26–35.